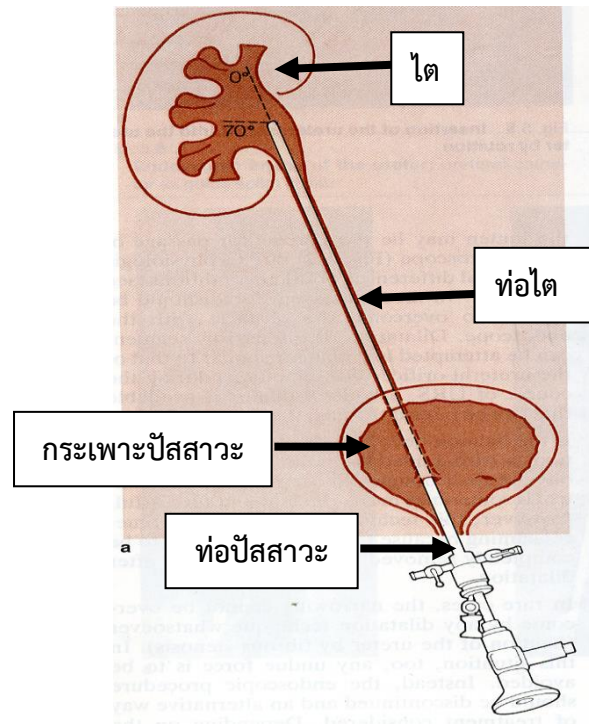
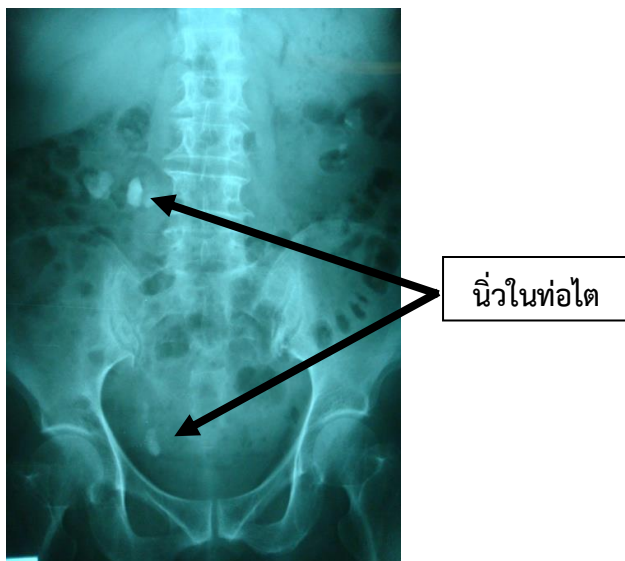

การผ่าตัดนิ่วในท่อไตโดยวิธีส่องกล้อง (URSL)

นิ่วในท่อไต

นิ่วในท่อไต เป็นนิ่วทางเดินปัสสาวะที่พบบ่อย เกิดจากเป็นนิ่วในไต แล้วไหลหลุดลงมาในท่อไต เรียกว่า **นิ่วในท่อไต** เป็นสาเหตุหนึ่งของการที่ผู้ป่วยต้องมาที่ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล เพราะมักทำให้เกิดอาการปวดรุนแรงกะทันหัน กลไกการเกิดนิ่วในปัจจุบันยังไม่ทราบแน่ชัด โรคนี้พบได้บ่อยในคนทุกเพศทุกวัย แต่จะพบมากในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง พบมากในช่วงอายุ 30-40 ปี

อาการของโรคนิ่วในท่อไต

ส่วนมากมีอาการปวดเฉียบพลัน บริเวณเอวด้านหลังร้าวมาทางด้านหน้า ต่อมาร้าวลงมาที่หน้าขา อั้นตะ หรือที่อวัยวะเพศ ผู้ป่วยจะปวดมาก อยู่นิ่งไม่ได้ ไม่ว่าจะอยู่ในท่าใด อาการปวดจะเป็นอยู่นานนับชั่วโมง อาจมีอาการปวดตื้อที่บริเวณเอวด้านหลัง คือที่ชายโครงข้างที่เป็นนิ่วจากมีไตบวมเฉียบพลัน โดยอาการปวดจะเลื่อนลงต่ำเมื่อนิ่วเลื่อนต่ำลงด้วย เมื่อนิ่วอยู่ในท่อไตส่วนล่างใกล้จะเข้ากระเพาะปัสสาวะ ผู้ป่วยจะมีอาการปวดถ่ายปัสสาวะ ปัสสาวะบ่อย หรือถ่ายปัสสาวะไม่สุด เนื่องจากนิ่วรบกวนกระเพาะปัสสาวะ อาจมีอาการปัสสาวะเลือด ผู้ป่วยบางคนอาจมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน หรือมีไข้ต่ำ ๆ ผู้ป่วยบางรายอาจไม่มีอาการเลยแต่ตรวจพบโดยบังเอิญและไตเสื่อมไปมากแล้ว

การรักษานิ่วในท่อไต

1. หากสงสัยว่าเป็นโรคนิ่ว ควรเข้ารับการตรวจวินิจฉัยอย่างละเอียด
2. หากพบว่าเป็นโรคนิ่วของทางเดินปัสสาวะ การรักษาแรกคือการทำให้อาการหายจากอาการเจ็บปวด โดยการให้ยาลดการหดเกร็งของกล้ามเนื้อเรียบ ในขนาดและปริมาณที่เหมาะสมพอเพียง
3. ถ้านิ่วมีขนาดเล็ก อาจหลุดออกมากับปัสสาวะได้ โดยให้ดื่มน้ำมาก ๆ
4. ถ้านิ่วมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถหลุดออกมาได้เอง อาจมีการอุดตันของทางเดินปัสสาวะ และเป็นอันตรายต่อไตได้ การรักษาหลายวิธี เช่น การสลายนิ่ว (โดยการใช้คลื่นเสียงความถี่สูง) หรือการผ่าตัดเอานิ่วในท่อไตออก (Ureterolithotomy) และที่นิยมในปัจจุบัน คือการผ่าตัดนิ่วในท่อไตโดยวิธีส่องกล้อง (Uretero-renaloscopy litholapaxy)
5. ถ้ามีอาการติดเชื้อรักษาโดยให้ยาปฏิชีวนะ
6. ในรายที่มีสาเหตุชัดเจน ควรให้การรักษาตามสาเหตุที่พบ เช่น นิ่วของกรดยูริก พิจารณาให้การรักษาด้วยยาลดระดับของกรดยูริกในเลือด เป็นต้น

การผ่าตัดนิ่วในท่อไตโดยวิธีส่องกล้อง (URSL)

เป็นการผ่าตัดนิ่วในท่อไตโดยใช้กล้องส่องผ่านทางท่อปัสสาวะ เข้าไปในกระเพาะปัสสาวะจนถึงท่อไต เพื่อดูความผิดปกติ และสามารถเอานิ่วออกมาได้ โดยไม่มีบาดแผลผ่าตัด ถ้าไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด ผู้ป่วยสามารถกลับบ้านได้ภายใน 1-2 วัน

ข้อบ่งชี้ในการทำ URS

1. ผู้ป่วยที่เป็นนิ่วในท่อไตควรเป็นนิ่วที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน ถ้าเป็นนิ่วที่เกิดขึ้นนานแล้ว จะมีปฏิกิริยากับท่อไตมาก จนอาจสอดกล้องขึ้นไปไม่ได้ และมีผลทำให้การทำลำบากมากขึ้น
2. นิ่วในท่อไตส่วนล่างจะได้รับผลสำเร็จจากการผ่าตัดมากที่สุด ส่วนนิ่วในท่อไตส่วนกลางและส่วนบน จะได้รับผลสำเร็จจากการผ่าตัดลดลงตามลำดับ

การเตรียมตัวก่อนผ่าตัด

การเตรียมตัวก่อนการผ่าตัดที่ถูกต้อง จะช่วยลดโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นจากการผ่าตัด ได้แก่ การงดน้ำและอาหารหลังเที่ยงคืนวันก่อนผ่าตัด **ถ้ารับประทานยาห้ามการแข็งตัวของเลือด จะต้องแจ้งแพทย์ พยาบาล และงดยา ก่อนผ่าตัด 7 – 10 วัน**

ก่อนการผ่าตัดผู้ป่วยจะได้รับยาชาเข้าไขสันหลังหรือดมยาสลบ ทำให้ไม่รู้สึกรู้เจ็บปวดขณะทำการผ่าตัด หลังผ่าตัดจะคาสาายสวนปัสสาวะประมาณ 1 วัน

การปฏิบัติตัวหลังผ่าตัด

1. ระมัดระวังสายสวนปัสสาวะไม่ให้ดึงรั้ง หรือหักงอ
2. ผู้ป่วยที่ได้รับยาชาเข้าไขสันหลังควรนอนราบ (หนุนหมอนต่ำ ๆ) หรือนอนตะแคง หลังผ่าตัดประมาณ 8 ชั่วโมง
3. ควรดื่มน้ำประมาณวันละ 8-10 แก้วต่อวัน เพื่อช่วยให้เศษนิ่วเล็ก ๆ ที่ตกค้างอยู่หลุดออกมา กับน้ำปัสสาวะ
4. ผู้ป่วยบางรายอาจได้รับการใส่สายคาที่ท่อไตเพื่อช่วยระบายน้ำปัสสาวะจากไตลงกระเพาะปัสสาวะ ป้องกันไม่ให้ไตเสียหายที่ โดยแพทย์/พยาบาลจะแจ้งให้ผู้ป่วยทราบหลังผ่าตัด และผู้ป่วยจะต้องมาตรวจตามนัดเพื่อเอาสายออกตามกำหนด (ไม่เกิน 4 เดือน)

การปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการกลับเป็นนิ่วซ้ำ

ผู้ป่วยที่เป็นนิ่ว เมื่อทำการรักษาแล้วมีโอกาสเกิดนิ่วซ้ำได้ เพราะฉะนั้นผู้ป่วยควรปฏิบัติตัวดังนี้

1. ดื่มน้ำสะอาด วันละ 2 – 3 ลิตร เพื่อให้ปัสสาวะเจือจาง ถ้าหากดื่มน้ำที่มาจากแม่น้ำ ลำธาร ควรทำให้ตกตะกอนโดยการแกว่งสารส้ม และต้มให้สุกก่อนดื่ม
2. ควรรับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยเน้นรับประทานผัก มาก ๆ และหลีกเลี่ยงหรืองดการรับประทานเนื้อสัตว์ ถ้าจะรับประทานเนื้อสัตว์ ควรรับประทานเนื้อปลา
3. ไม่ควรรับประทานอาหารอย่างเดิมซ้ำกันนาน ๆ
4. ผู้ป่วยควรหลีกเลี่ยงอาหารที่มีรสเค็ม ของหมัก ของดอง เพราะอาหารเหล่านี้ ทำให้ไตทำงานหนัก และทำให้ไตทำงานลดลง
5. ควรออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย 5 – 30 นาทีทุกวัน เพื่อป้องกันการตกตะกอนให้เกิดนิ่ว

ด้วยความปรารถนาดี จาก...

พยาบาลห้องผ่าตัดระบบทางเดินปัสสาวะ
โรงพยาบาลลำปาง 054-237400 ต่อ 3300